

Finansdepartementet

Angående promemorian Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerad promemoria.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker i huvudsak promemorian förslag. Förslagen är till övervägande del positiva ur ett brottsförebyggande och brottsbekämpande perspektiv. Korrekta uppgifter i folkbokföringen och en säkrare hantering av samordningsnummer är viktiga åtgärder för att motverka missbruk och bidra till bekämpning av brott, inte minst ekonomisk brottslighet. Myndigheten vill dock lyfta fram några synpunkter på promemorian förslag som bedöms ha betydelse för att förhindra eller motverka missbruk av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen.

8.3 Underrättelser om fel i folkbokföringen

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker promemorian förslag om utvidgad underrättelseskyldighet. En stor del av det svenska samhällets funktioner är beroende av att uppgifterna i folkbokföringen är korrekta och mot den bakgrunden är det också angeläget att samtliga myndigheter bidrar till att uppgifterna i folkbokföringsdatabasen är korrekta.

9.1 Det bör vidtas åtgärder för att bättre tillgodose behovet av en säker och användbar identitetsbeteckning

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget att i lag införa att samordningsnummer är en identitetsbeteckning, men menar att en sådan beteckning endast bör avse de nummer där identiteten på den som tilldelas samordningsnummer är med säkerhet fastställd. Eftersom det föreslås i promemorian att det även fortsättningsvis i vissa fall ska finnas möjlighet att tilldela samordningsnummer trots att det råder osäkerhet om en persons identitet, anser myndigheten att det ur ett brottsförebyggande och brottsbekämpande perspektiv finns starka skäl att överväga en ordning där man skiljer på de samordningsnummer som tilldelats där personens identitet är med säkerhet fastställd från de samordningsnummer där identiteten är osäker. För att motverka att samordningsnummer som tilldelats på felaktiga grunder eller till en falsk identitet som kan missbrukas för kriminella syften bör det övervägas att införa en ny beteckning t.ex. identitetsnummer för de fall där numret tilldelas avseende en säker identitet, medan beteckningen samordningsnummer används där det råder osäkerhet om personens identitet. Med en sådan lösning förbehålls beteckningen samordningsnummer för de fall de tilldelats efter begäran av vissa i aktuellt lagrum uppräknade myndigheter där osäkerhet om identiteten föreligger. Att ändra beteckningen från samordningsnummer till identitetsnummer för flertalet fall bedöms också öka numrens användbarhet för den enskilde och bättre stämma överens med numrets huvudsakliga syfte, att identifiera individer.

9.2 Samordningsnummer efter egen ansökan

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker också promemorians förslag att samordningsnummer kan tilldelas efter ansökan av enskild. För att motverka risken för missbruk är det viktigt att begränsa tilldelningen av samordningsnummer till personer som kan påvisa en tydlig och inte helt tillfällig anknytning till Sverige som har ett faktiskt behov av en identitetsbeteckning. Att det, såsom föreslås i promemorian, ska räcka med att det utifrån anknytningen kan antas att ett behov kommer att uppstå medför risk för att fler samordningsnummer än som behövs tilldelas och att tilldelning sker på felaktiga grunder.

Vad gäller promemorians förslag om identifiering av personer som tilldelas samordningsnummer, anser Ekobrottsmyndigheten att det ur ett brottsbekämpande perspektiv är av största vikt att identiteten blir klarlagd. Samma krav på identifiering måste ställas oberoende av om begäran om ett samordningsnummer sker genom en myndighet eller annat organ eller om det är den enskilde själv som ansöker. Ekobrottsmyndigheten delar bedömningen att en personlig inställelse ökar förutsättningarna för att fastställa sökandens identitet och därigenom motverka att samordningsnummer tilldelas på felaktiga grunder. För att uppnå en enhetlig och tillförlitlig hantering bör det ställas krav på personlig inställelse också hos det begärande organet när det inte är den enskilde själv som ansöker.

En alternativ hantering av identifieringen som bör övervägas är att identifieringen alltid sker hos Skatteverket, men att behovet av samordningsnummer bedöms av respektive myndighet eller organ som begär tilldelning. En sådan lösning kan bidra till en enhetlig bedömning av identiteter och motverka risken att oriktiga uppgifter registreras i folkbokföringsdatabasen. Förslaget skulle också underlätta för den enskilde att inställa sig personligen eftersom de servicekontor som är aktuella vid besök hos Skatteverket har god spridning över landet.

För att Skatteverket med säkerhet ska kunna fastställa en identitet vid tilldelning av ett samordningsnummer bör myndigheten ha rättsligt stöd för att behandla biometrisk personuppgifter i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Ur ett brottsbekämpande och brottsförebyggande perspektiv är det, som anförts ovan, av största vikt att identiteten blir klarlagd före tilldelning av samordningsnummer varför en möjlighet för Skatteverket att behandla biometrisk personuppgifter bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

9.5 Avregistrera personer med samordningsnummer

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker promemorians förslag att det införs en skyldighet för Skatteverket att i vissa fall avregistrera personer som tilldelats samordningsnummer från folkbokföringsdatabasen. I promemorian lyfts fram att det från ett missbruksperspektiv är av betydelse att tiden innan avregistrering sker inte blir längre än nödvändigt och att behovet av samordningsnummer ofta är kortvarigt. Ekobrottsmyndigheten menar mot den bakgrunden att förslaget att en avregistrering ska ske först vid utgången av det femte kalenderåret från det år numret tilldelades är svårt att förstå. Ekobrottsmyndigheten anser att detta är en allt för lång tidsperiod, som riskerar bidra till att samordningsnummer som det inte längre finns behov av nyttjas för olika former av missbruk. Ekobrottsmyndigheten föreslår därför att tiden för avregistrering i normalfallet sätts väsentligt kortare. En lösning för att hantera tiden för

avregistrering skulle kunna vara att samordningsnummer tilldelas på viss tid utifrån beräknat behov.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker att det införs en möjlighet för Skatteverket att avregistrera samordningsnummer oaktat den tidsperiod som förflutit från det att numret tilldelats.

Myndigheten, som har stor erfarenhet av hur samordningsnummer missbrukas av brottsliga aktörer, anser dock att det ska räcka med att det finns skäl för avregistrering inte att det ska krävas särskilda skäl såsom föreslås i promemorian.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Eva Melander Tell och biträdande rättschefen Birgitta Resenius deltagit. Verksjuristen Thomas Saltin har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Thomas Saltin

Expedition till
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till
ju.a@regeringskansliet.se